

La ferida enguixada

Jordi Llavina / El Mundo

Hi ha un element comú, vertebral, en les sis peces d'aquest llibre: el gust joiós pel relat. Cada un dels contes presenta una història narrada des de la necessitat. L'home que va conèixer extemporàniament Verdàguer, i que en vivifica la memòria. El pare i el fill que tornen al poble natal del primer, a l'Andalusia profunda, per mirar de trobar-hi un parell de sabates de *boscal* com les que feia l'avi sabater (bé que, en realitat, no cerquen sinó poder fer els darrers passos, desmenjats, d'una memòria agonitzant). La directora de cinema que es deixa morir com si fos un somni. L'home que s'ha guillat, i que construeix un relat per *acompanyar* el seu fill, mort des de fa vint anys. L'acomodador d'un cinema de barri de Buenos Aires, que explica la pel·lícula que *no estan projectant* a un espectador únic, cec de tots dos ulls, que resulta que és Borges (la pel·lícula inventada és una recreació lliure d'un conte d'aquest). I, finalment, la colla d'amics quarantins que queden per sopar, tants anys després, i que decidiran assaltar, de matinada, l'escola on van estudiar per mirar de treure l'entrellat d'un misteri antic...

A cada conte, podríem aplicar-hi el que llegim en el primer: «Fecundàvem la llegenda amb un esqueix de veritat». L'obra que ve després de l'aplaudiment general per *Una màquina d'espavilar ocells de nit*. L'autor vigatà excel·leix en la fixació d'un món desaparegut, un món d'arrels rurals i fondes. És aquella «vida [que] era un aparador de confits», i en la qual «tot era provisional». El relat que dóna títol al llibre recrea la trobada de tots aquells que van assistir plegats al desvetllament del món, i que ara, cadascú a la seva, junts per un dia (o per una nit, més aviat), contempen la dissolució no pas d'un món que de fa dècades dorm sota terra, sinó, molt més greu encara, del món en general. Són contes d'una tristesa desesperançada. Lara defineix molt bé la distància entre aquella il·lusió dels nois i la limitació d'uns homes que pateixen el mal de la maduresa: «la ruïna del tiet clausurava definitivament el paradís de seguretats de la meva infantesa». La citació prové del titulat *Un conte de fades*, per mi el millor. La il·lusòria dona d'aigua que hi apareix serveix per conjurar, narrativament, un dolor inguarible, que és el de la mort d'un fill. És una història commovedora, memorable. Literatura amb majúscules!